

Трач І.А. (Україна, Вінниця)

ВПЛИВ ТЕХНОГЕННО-ЕКОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ НА МИСЛИВСЬКУ ТЕРІОФАУНУ

Наприкінці 80-х років ХХ ст. в Україні мисливська теріофауна набула особливого розвитку і сягнула надто високої чисельності. Але після набуття Україною незалежності в процесі реформування аграрної та мисливської галузей, законодавчої бази щодо захисту та відновлення фауни було допущено багато помилок, які призвели до скорочення чисельності диких ссавців.

За сучасних екологічних та соціально-економічних умов необхідно передбачати дію загроз погोलів'ю мисливських тварин. До загроз прямих з негайним наслідком відносяться лісові пожежі (часом їх площа досягає кількох тис. га), великі повені, погодні аномалії. Опосередковані загрози стосуються трансформації традиційних місць існування тварин; фрагментації або і знищення біотопів; забруднення середовища виробничими і побутовими відходами, пестицидами; інтенсифікації лісокористування (в тому числі рекреаційного). Наслідки опосередкованих загроз виявляються не одразу, а через якийсь час, по мірі зміни структури лісів, збіднення кормової бази, посилення чинника турбування.

До техногенно-екологічних чинників, що негативно впливають на весь теріологічний комплекс диких ссавців України, варто віднести не завжди обґрунтоване ведення лісового господарства, землеробства, використання пестицидів і осушування боліт, браконьєрство, а також прокладання автошляхів і будівництво об'єктів житлового та господарського призначення. Усе це спричиняє зростання смертності молодняку від різних причин, утримується чисельність тварин на низькому рівні, унеможливується мешкання багатьох видів взагалі.

Погіршують умови існування наземних тварин і транспортна система, головними екологічними ефектами якої є: втрата і трансформація біотопів, турбування через прямий доступ людини до оселищ тварин, отруєння внаслідок хімічного забруднення викидами двигунів та паливно-мастильними матеріалами, смертність через рух транспорту, фрагментація біотопів та порушення міграційних шляхів, екологічна та генетична диференціація популяцій внаслідок просторової ізоляції автошляхами, зміна біотичних особливостей популяцій, виникнення крайових ефектів та багато інших негативних наслідків (рис. 1).

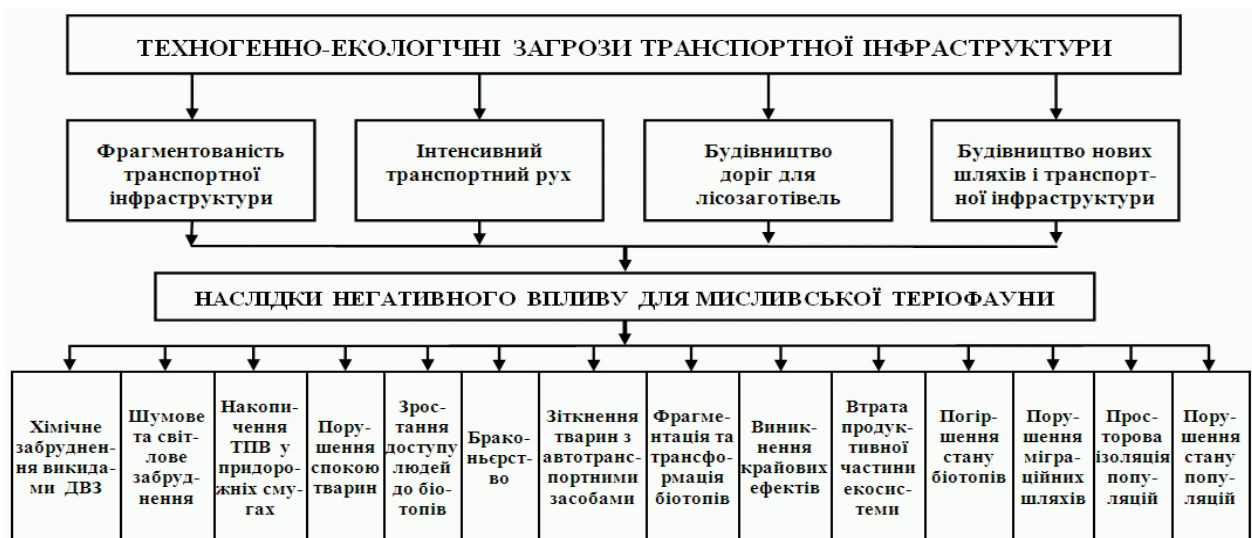

Рис. 1 – Вплив транспортної системи на мисливську теріофауну

Отже, з вище приведеного аналізу можна констатувати, що сучасні техногенні виникли є беззаперечною і масштабною загрозою для існування мисливської теріофауни. Смертність мисливських ссавців на автошляхах – це проблема пов'язана як із збільшенням кількості автотранспорту та інтенсивності дорожнього руху, так і з розвитком інфраструктури доріг, які, фрагментуючи природні ландшафти, створюють штучні перепони для міграції тварин і збільшують потенційну загрозу для існування їхніх популяцій.